

N:o 107.

Af herr **G. Erikson** i *Myckelgård*, om utsträckning till samtliga lappområden i riket af gällande förbud mot införsel af spirituosa i lappmarkerna.

Genom kongl. bref till konsistorium i Hernösand dels den 29 november 1839 och dels den 15 december 1848 stadgas förbud för införsel af spirituosa till lappmarkerna vid vite af 50 kronor samt den införda varans konfiskation.

Detta stadgande, som tillkommit på begäran af åtskilliga myndigheter, har ansetts nödigt för att försvåra eller om möjligt omöjliggöra lönkrögeri, som af den bofasta befolkningen ofta utöfvas bland lapparne, hvilka delvis äro mycket begifna på starka drycker och som genom dryckenskap ofta vanvårda sin egendom, försjunka i fattigdom och komma staten till last. Stadgandet har visat sig mycket bra för de orter, der tillämpandet skett, nemligen i Norr- och Vesterbottens lappmarker, i ty att åklagaren befriats från att skaffa vittnen, som intygat det bränvinsförsäljning skett till lapparne, hvilket alltid är svårt, för att icke säga nästan omöjligt, utan har i stället beslag lagts på »lagret», och krögeriet således omintetgjorts. Uti mål, anhängiggjort vid Undersåkers häradsrätt med anledning af en sådan beslagsåtgärd, har högsta domstolen, dit målet avancerade, förklarar att det kongl. brefvet ej är tillämpligt annorstädes än i lappmarkerna, hvartill ej räknas de marker eller trakter, som äro upplättna till lappar i andra delar af riket, såsom Jemtland och Herjeådalen, der det finnes många lappbyar och der staten för utvidgande af lapparnes område de sista åren inköpt stora sträckor. Meningen med dessa inköp torde vara att skydda lappen; men föga torde det båta, om icke några utomordentliga åtgärder vidtagas

för att stäffa det förderfbringande rusdrycksbegäret hos denna folkras samt den låga vinningslystnaden hos en del af den bofasta befolkningen, som drifver handel med lapparne.

Att tillämpa det kongl. brefvet på alla marker, som äro upplåtna för eller inköpta af staten till lappmarksområden inom alla Sveriges provinser, der det förekommer, synes mig vara en ganska lätt sak, ty gränsen mellan lapptrakt och hemman eller fyllnadsjordar till skattehemman är alltid klar och gifven, och ganska lätt torde det ock vara att urskilja spirituosa, ämnad till oloffig handtering.

För dem af riksdagens ledamöter, som ej varit i tillfälle lära känna lapparnes seder och bruk, vill jag nämna, att lappen försäljer årligen flere eller färre af sina renar, för att för de penningar, som därför erhållas, skaffa sig förnödenheter, såsom kaffe, socker, sill, fläsk och mjölvaror. Denna försäljning sker vanligtvis på höstarne, då renhjordar sammanföras till en för köparne tillgänglig plats, dit afnämare i stora skaror infinna sig, och uppstår då en så kallad lappmarknad. Vid sådana tillfällen händer det nog att en och annan renköpare (lapphandlare, som de benämnas) medhar bränvin, hvarmed lappen trakteras, tills priset på renen nedgått till hvad köparen tycker lämpligt vara.

Vid andra tillfällen händer det, att en eller flere personer mera i tysthet begifva sig till ett lappläger och bedrifva ofoget i större skala, allt till föga fromma för lappbefolkningen.

Med anledning af hvad jag sålunda i korthet anfört får jag vördsamast föreslå,

att Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t ville anhålla, att det åberopade kongl. brefvet om förbud vid vite af 50 kronor m. m. för införsel af spirituosa till lappmarkerna måtte få omfatta *alla* marker, som äro upplåtna för eller inköpta till lappområden, utan afseende på, i hvilken provins lappområdet är beläget.

Stockholm den 27 januari 1890.

Gustaf Erikson

i Myckelgård.
